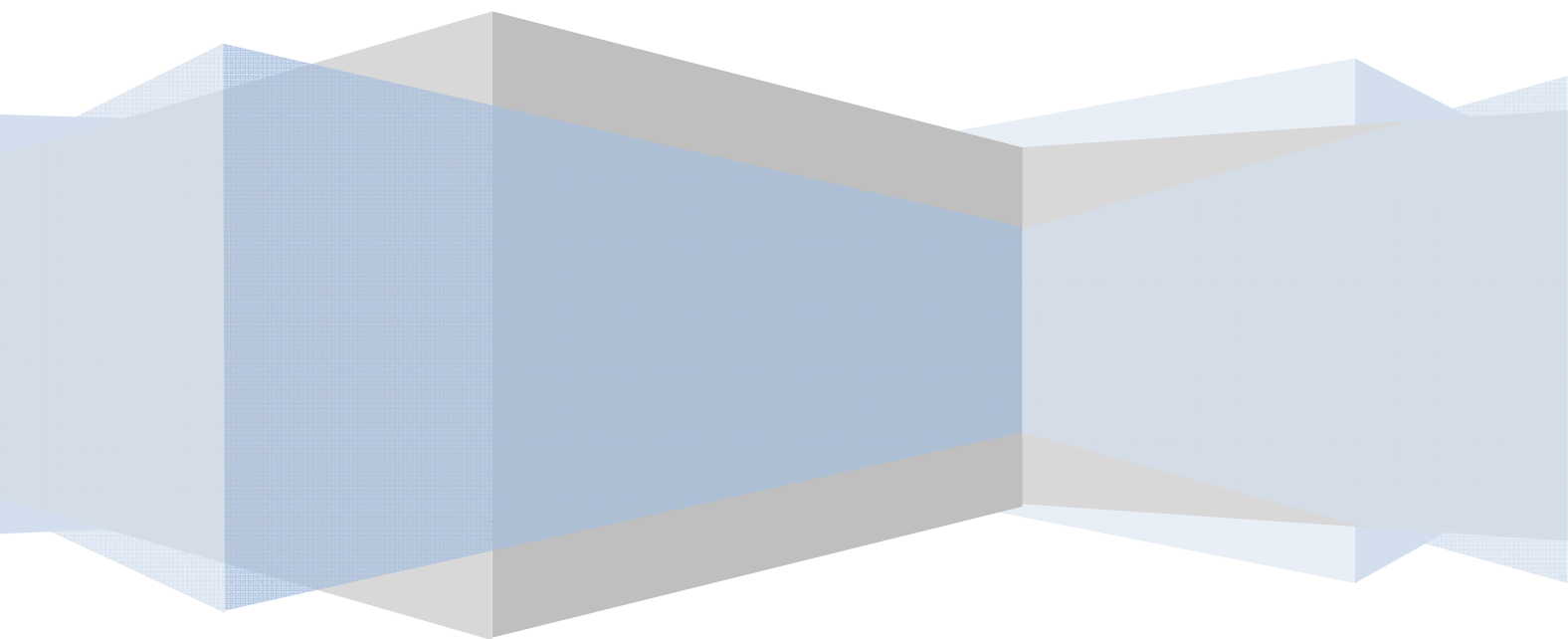

ИЗВЕШТАЈ
О РАДУ УПРАВЕ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ПРАЊА НОВЦА
ЗА 2012. ГОДИНУ

Београд, 29. март 2013. године

САДРЖАЈ

1. РАЗВОЈ СИСТЕМА НА ЗАКОНОДАВНОМ НИВОУ.....	3
1.1. Нацрт Закона о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања тероризма.....	3
1.2. Смернице за процену ризика од прања новца и финансирања тероризма.....	4
1.3. Национална процена ризика од прања новца	5
2. ФИНАНСИЈСКО-ОБАВЕШТАЈНИ ПОСЛОВИ	6
2.1. ТИПОЛОГИЈЕ ПРАЊА НОВЦА У 2012. ГОДИНИ	12
2.2. ТРЕНДОВИ ПРАЊА НОВЦА.....	18
3. НАДЗОР НАД ПРИМЕНОМ ЗАКОНА КОД РАЧУНОВОЂА И РЕВИЗОРА.....	23
3.1. Непосредни надзор.....	25
4. МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА.....	25
4.1. Извештај о напретку Републике Србије на пољу развоја система за спречавање прања новца и финансирања тероризма.....	25
4.2. Споразуми о сарадњи	26
4.3. Егмонт група.....	26
4.4. Евроазијска група за борбу против прања новца и финансирања тероризма.....	26
5. МЕЂУАГЕНЦИЈСКА САРАДЊА.....	27
5.1. Стална координациона група за надзор над применом Националне стратегије за борбу против прања новца и финансирања тероризма.....	28
6. РАЗВОЈ ИНФОРМАЦИОНИХ ТЕХНОЛОГИЈА У УПРАВИ	28
6.1. Опоравак система у случају елементарних непогода (Disaster Recovery)	28
6.3 Унапређења система за управљање документима и предметима	29
7. ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА, ЉУДСКИ РЕСУРСИ И ОБУКА.....	29
7.1. Обука запослених у Управи	30
8. ЛИЦЕНЦЕ	33
9. ПЛАНОВИ И ИДЕЈЕ.....	33

1. РАЗВОЈ СИСТЕМА НА ЗАКОНОДАВНОМ НИВОУ

1.1. Нацрт Закона о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања тероризма

На основу одредаба Главе VII Повеље Уједињених нација, државе чланице ОУН су у обавези да предузимају мере на спровођењу резолуција које у оквиру својих овлашћења доноси Савет безбедности Уједињених нација (у даљем тексту: СБ УН). СБ УН је донео низ резолуција којима се прописује примена репресивних мера против терориста, терористичких организација и њихових финансијера. Мере се односе на спречавање коришћења територија држава од стране терориста и њихових финансијера, ефикасну контролу граница у циљу спречавања преласка таквих лица на територију држава чланица и др. Једна од мера односи се на спречавање коришћења имовине и средстава наведених лица и државе су у обавези да донесу прописе којима се регулише ограничавање располагања имовином и средствима који се налазе на територији тих држава. Резолуције којима се прописују наведене мере су: Резолуција број 1267 од 15. октобра 1999. године која садржи листу лица означених од стране СБ УН према којима се примењују наведене мере, Резолуција број 1373 из 2001. године, Резолуције 1333 из 2000. године, 1363 из 2001. године 1455 из 2003. године и др.

Међународне стандарде у области спречавања прања новца прописује и међувладина организација ФАТФ (Financial Action Task Force) која је донела документ под називом „ФАТФ 40 препорука против прања новца и финансирања тероризма и ширења оружја за масовно уништење“, који представља основни стандард у овој области. Уједно то је и основни документ на коме почива рад свих међународних организација које се баве спречавањем прања новца и финансирања тероризма.

У циљу усаглашавања са наведеним међународним стандардима, формирана је радна група са задатком да изради нацрт Закона. Радна група, састављена од домаћих експерата - представника Министарства правде, Министарства унутрашњих послова, Републичког јавног тужилаштва и Управе за спречавање прања новца, је у марту 2012. израдила Нацрт Закона о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања тероризма. Нацрт Закона је у складу са ратификованом Међународном конвенцијом о сузбијању финансирања тероризма, резолуцијама СБ УН 1267, 1373, 1333, 1363, 1455, препорукама ФАТФ (9 препорука о финансирању тероризма), као и Трећом директивом ЕУ, Заједничким ставом Савета 2001/931/ЗСБП од 27.12.2001. о примени одређених мера за борбу против тероризма и Заједничким ставом Савета 2005/847/ЗСБП од 29. 11. 2005. године о примени одређених мера за борбу против тероризма, којим се ставља ван снаге

Заједнички став Савета 2005/725/ЗСБП) (*Council Common Position 2001/931/CFSP of 27 December 2001 on the application of specific measures to combat terrorism, Council Common Position 2005/847/CFSP of 29 November 2005 updating Common Position 2001/931/CFSP on the application of specific measures to combat terrorism and repealing Common Position 2005/725/CFSP*).

Основни циљ који се жели постићи доношењем овог Закона је унапређење борбе против тероризма установљавањем система превентивних и репресивних мера против финансирања тероризма као претходне неопходне фазе у вршењу терористичких аката.

1.2. Смернице за процену ризика од прања новца и финансирања тероризма

Управа је, изменама Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма од 11. децембра 2010. године (у даљем тексту: Закон), добила надлежност за инспекцијски надзор над применом Закона код предузећа за ревизију, предузетника и правних лица која се баве пружањем рачуноводствених услуга, односно постала је један од надзорних органа у примени овог Закона. Како је Законом прописано да надзорни органи олакшавају примену Закона код обвезника над којима обављају надзор, упућујући их како да Закон примене на начин који најбоље одговара делатности обвезника, Управа је дана 27. марта 2012. године је донела Смернице за процену ризика од прања новца и финансирања код предузећа за ревизију, предузетника и правних лица која се баве пружањем рачуноводствених услуга.

Основни циљ Смерница је јединствена примена Закона, уз приступ заснован на процени ризика који је примењен у Закону, а који значи да се различит степен пажње усмерен према странци може применити у зависности од чињеница колико је његово пословање или друге околности ризично за прање новца или финансирање тероризма. Додатни циљ ових смерница је и утврђивање минималног стандарда поступања предузећа за ревизију, предузетника и правних лица који се баве пружањем рачуноводствених услуга, при успостављању и унапређењу ефикасног система за спречавање прања новца и финансирања тероризма, а посебно при изради и примени процедура које се заснивају на анализи и процени ризика.

Смерницама је, између осталог, дефинисан и ризик од прања новца или финансирања тероризма, односно ризик да ће странка злоупотребити пословни однос, трансакцију или услугу у сврху прања новца или финансирања тероризма.

Процена ризика, у складу са Смерницама, обухвата најмање три основне врсте ризика: географски ризик, ризик странке и ризик услуге коју предузеће за ревизију, предузетник и правно лица које се бави пружањем рачуноводствених услуга пружа у оквиру своје

делатности. У случају идентификовања других врста ризика, а зависно од специфичности пословања, предузеће за ревизију, предузетник и правно лице које се бави пружањем рачуноводствених услуга, проценом треба да укључи и те врсте ризика.

1.3. Национална процена ризика од прања новца

У току 2012. године спроведена је национална процена ризика од прања новца и финансирања тероризма (НРА, **AML NRA**). Наиме, у фебруару 2012. године измењене су ФАТФ препоруке и донета је једна потпуно нова препорука, препорука број 1, која представља концепт процене ризика од прања новца на свим нивоима: на нивоу државе, на нивоу обвезника, на нивоу странке, као и на нивоу надзора у систему спречавања прања новца. Ова препорука је резултат компромиса у међународној заједници којом је признато да је свака држава различита када је у питању правни и економски оквир који даје различит степен вероватноће и подложности за прање новца. На пример, појава или производ који је у једној држави ризичан за прање новца не мора бити ризичан у другој, или, пак, може бити мање ризичан. Препорука број 1 ФАТФ даје могућност, али и обавезу, државама да ураде једно свеобухватно истраживање у коме ће оценити ризик од прања новца у свим секторима, а затим, зависно од утврђеног ризика применити мањи или већи обим мера у односу на извор ризика. Током прошле године, Управа је била координатор активности у овом процесу у коме су учествовала 23 државна органа, а која је рађена уз подршку стручњака и на основу методологије Светске банке. Прва радионица и конференција одржани су 18-20. јануара 2012. године, а друга завршна радионица одржана је 22-24. октобра 2012. године. Уз спровођење ове анализе, Србија учествује у пројекту Међународног монетарног фонда о националној процени ризика. Битно је истаћи изузетну сарадњу и посвећеност представника свих државних органа који су током 2012. године активно учествовали у прикупљању и обради података који су неопходни за доношење оцене у процени ризика банке. Национална процена ризика је процес у коме се сагледавају претње и рањивост у следећим сегментима:

1. Противправно стечена добит,
2. Национална рањивост,
3. Рањивост банкарског сектора,
4. Рањивост осталих финансијских институција и
5. Рањивост одређених физичких и правних лица ван финансијског сектора.

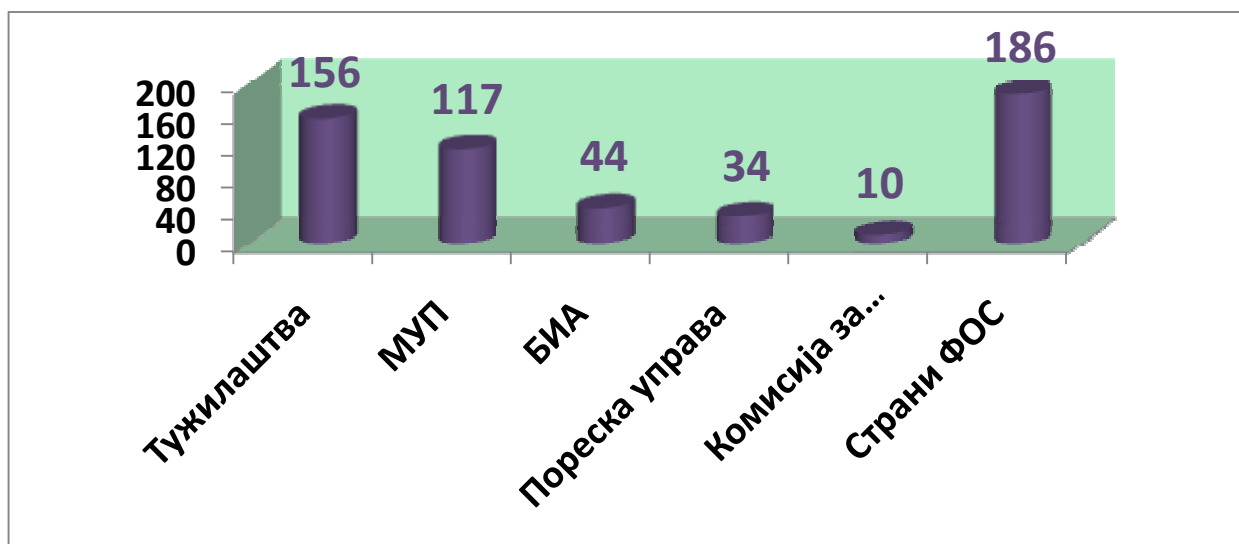
Национална процена ризика ће послужити као основ за израду нове националне стратегије за борбу против прања новца и финансирања тероризма.

2. ФИНАНСИЈСКО-ОБАВЕШТАЈНИ ПОСЛОВИ

У 2012. години укупно је отворено 467 аналитичких предмета. Предмети су у 2012. години отворени на иницијативу других државних органа, захтева страних финансијско-обавештајних служби и анализе пријављених сумњивих трансакција обвезника.

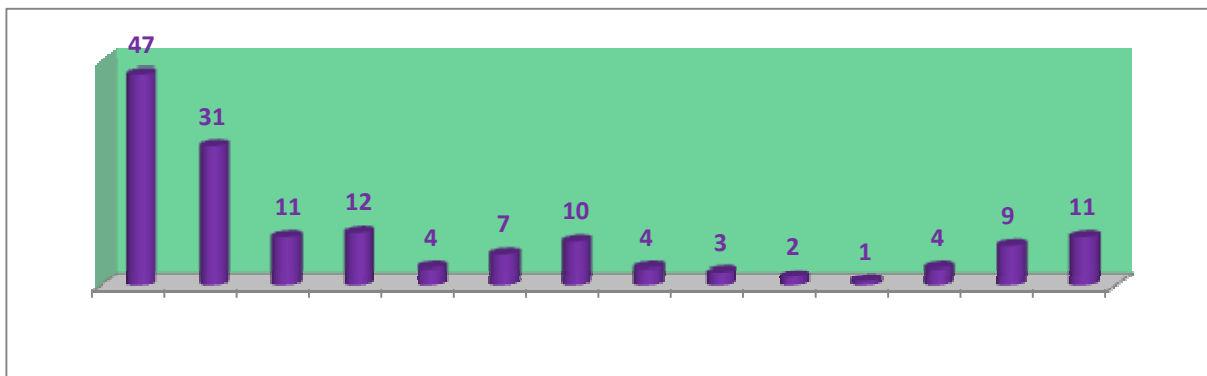
У захтевима за доставу података која су други државни органи упутили Управи најзаступљенија кривична дела која су указала на сумњу у прање новца су злоупотреба службеног положаја, злоупотреба овлашћења у привреди, трговина наркотицима и трговина људима. Велики број информација које је Управа проследила надлежним органима, односи се на активности лица која су била на одговарајућим позицијама у предузећима (директор, овлашћено лице, оснивач), а чија је намера била да преко фиктивних пословних активности дођу до одређене имовинске користи, како за себе тако и за друга повезана физичка и правна лица. Велики број предмета односи се и на манипулације приликом стицања власништва у одређеним компанијама, стицање власничког удела у поступку куповина предузећа.

У току 2012. године поступало се и по предметима који су отворени у претходним годинама, а због нових информација. Укупно је поступано по 55 предмета који су отворени претходних година. Најчешће су у питању нове информације за лица која су била учесници у куповини предузећа код Агенције за приватизацију, нове околности услед пријаве сумњивих трансакција обвезника и откривање повезаности нових лица, са лицима која су била предмет анализе у претходном периоду.

Графикон 1: Прослеђивање података државним органима

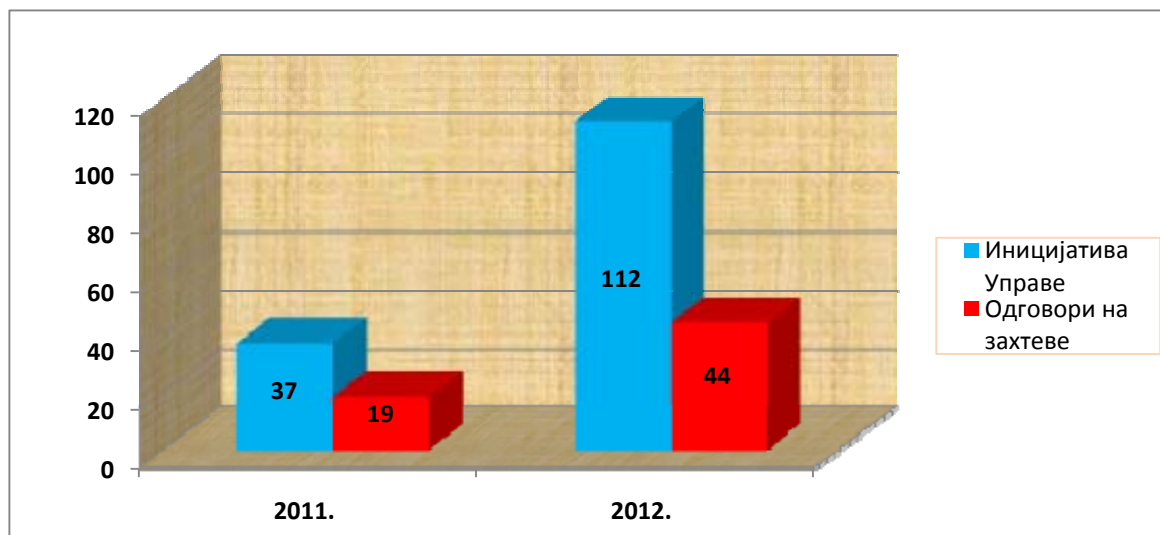
У току 2012. године највећи број информација прослеђен је тужилаштвима, укупно је прослеђено 156 информација, од чега 112 на иницијативу Управе. Највећи број предмета прослеђених тужилаштвима прослеђен је због сумње да је дошло до извршења кривичног дела пореске утаје, да се затим новац улагао у нова правна лица, за обављање привредних активности, као и да је део искоришћен за личне потребе учесника у фиктивним привредним активностима. На овај начин, улагањем новца за који се сумња да потиче из пореских утаја, прикривањем порекла новца, а након тога и интегрисањем новца у легалне привредне токове, указано је на сумњу и у кривично дело прања новца. Поред активности лица која су била предмет рада Управе, а које су указале и на сумњу у прање новца, велики број предмета прослеђен је због сумње да трансакције које су анализирани за одређена лица посредно указују на повезаност лица са организованим криминалним групама и лицима која су под истрагом због кривичних дела трговина дрогом и трговина људима.

Графикон 2: Сумња у претходна кривична дела

Као што график указује највећи број предмета прослеђен је због сумње у пореску утају, као предикатно кривично дело, укупно 47 предмета. Затим следи сумња у злоупотребу службеног положаја (укупно 31 предмет), неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога (11 предмета), удруживање ради вршења кривичних дела (12 предмета), фалсификовање (4 предмета), преваре (7 предмета), злоупотребе приликом поступка приватизације предузећа (10 предмета), непоштовање процедура приликом одобравања и коришћења кредита (4 предмета), недозвољена трговина преко интернета (3 предмета), кријумчарење људи (2 предмета), тероризам (1 предмет), коруптивне активности (4 предмета), велико полагање и преноси готовине непознатог порекла (9 предмета) и друге активности које су указале на сумњу у прања новца (11 предмета).

Поређењем са подацима из 2011. године, када је са тужилаштвима размењено 56 информација, уочава се пораст броја информација које су достављене тужилаштвима. Управа све предмете у којима постоји сумња да је дошло до кривичног дела прања новца или финансирања тероризма, доставља тужилаштвима, с обзиром на то да је Закоником о кривичном поступку тужилац добија улогу координатора у истрагама.

Графикон 3: Однос броја прослеђених информација тужилаштвима у 2011. и 2012. години

Управа је на основу анализе сумњивих трансакција проследила 18 информација Министарству унутрашњих послова. Највећи број информација односи се на готовинске уплате по рачунима физичких лица у значајним износима. Порекло новца који се уплаћује на рачуне физичких лица није се могло утврдити на основу анализе промета који је евидентиран по рачунима физичких лица, власника рачуна. Новац се након готовинских уплата, преноси даље на рачуне повезаних физичких и правних лица. Сумња се да су физичка лица која обављају готовинске уплате, параван лица људи из криминалног миљеа, тј. да су лица извршавала наведене послове по налогу других лица, уплата готовине непознатог порекла са намером да их „убаце“ у легалне новчане токове.

Поред непознатог порекла средстава, велики број информација прослеђен је и због сумње да постоје фиктивни преноси новца између правних лица, тј. да се преко фиктивне привредне активности, промета роба, новац преноси између повезаних правних лица, а затим се готовински подиже са рачуна. Постоји сумња да је стварни власник правних лица између којих се трансферише новац исто лице.

Од стране Министарства унутрашњих послова, Управе криминалистичке полиције у 2012. години Управи је упућено укупно 68 захтева. Полицијске управе су упутиле 31 иницијативу Управи за спречавање прања новца ради прикупљања података.

У предметима у којима је дошло до размене информација са Министарством унутрашњих послова, радило се о постојању сумње у следећа претходна кривична дела: Трговина људима, трговина оружјем, злоупотреба службеног положаја, пореска утаја, неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога, манипулација хартијама од вредности и др.

У току 2012. године на основу рада по предметима размењене су информације и са Безбедносно информативном агенцијом. Размењено је укупно 44 информације. Највећи број размењених информација односи се на сумњу у повезаност лица са трговином дрогом, унос нелегалног новца у Републику Србију, трговину људима и фалсификовање докумената.

Управа редовно прати и сумњиве околности на тржишту капитала које могу указати да долази до покушаја интегрисања прљавог новца. Управа је у току 2012. године разменила шест информација са Комисијом за хартије од вредности, а због сумње да долази до манипулативних радњи на тржишту капитала – повезаног деловања правних лица приликом преузимања.

У току 2012. године Управи је упућено 70 захтева страних ФОС. Највећи број од ФОС Црне Горе (15), Белгије (7), Словеније (5), Хрватске (4) и Аустрије (4).

Управа за спречавање прања новца упутила је 116 захтева за додатне информације у току рада по предметима страним финансијско-обавештајним службама, највише Мађарској (10), Аустрији (9), Русији (8), Црној Гори (4) и Словенији (4).

Подаци који се размењују са страним ФОС највећим делом се односе на физичка лица и средства која су уочена по рачунима физичких лица код банака или која су лица пријавила приликом преласка државне границе. Лица се јављају као извршиоци трансакција које су окарактерисане као сумњиве или се налазе у власничкој, односно управљачкој структури правних лица која су предмет анализе.

Три најчешћа претходна кривична дела која се везују за размену информација са страним ФОС су превара, пореска утаја и злоупотреба службеног положаја.

У 2012. години посебне појаве у друштву су анализиране са аспекта могућности њихове злоупотребе у сврхе прања новца или финансирања тероризма: рад невладиног сектора,

односно непрофитних организација; издавање и употреба припејд картица; активност инвестиционих фондова као и издавање виртуелних канцеларија.

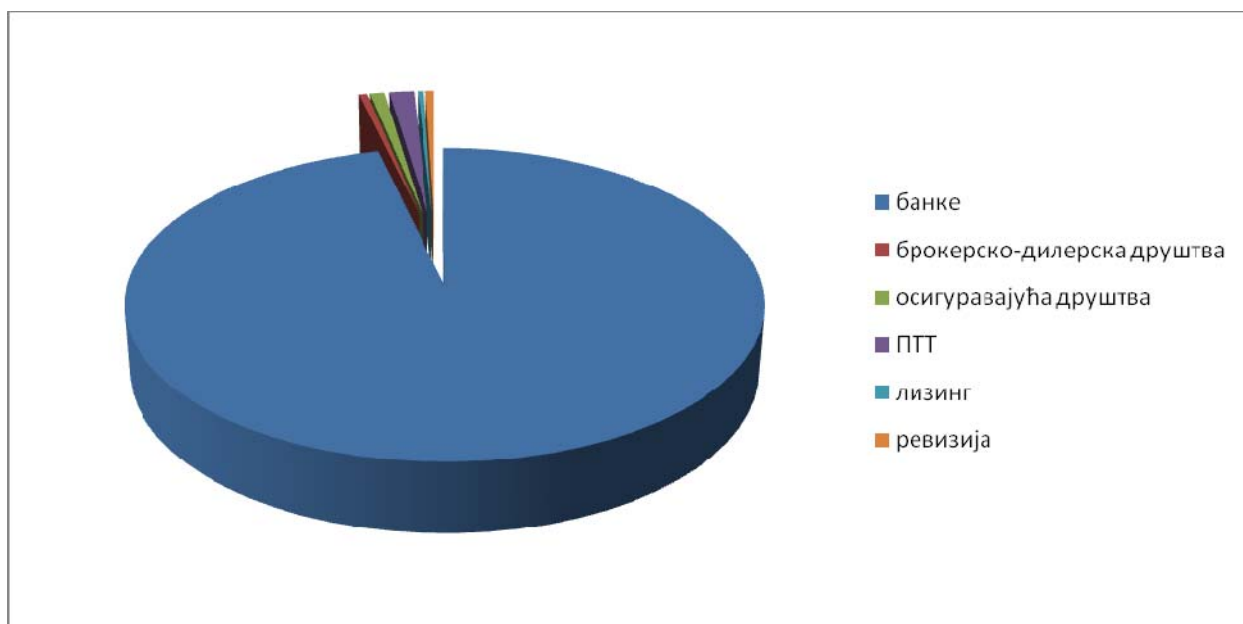
Анализиран је прелазак лица преко државне границе и колики је укупан износ пријављених средстава приликом преласка. Законом је дефинисано да свако физичко лице које прелази државну границу и при том преноси физички преносива средства плаћања у износу од ЕУР 10.000,00 или више дужан је да то пријави надлежном царинском органу. Такође, чланом 69. истог Закона одређено је да ако надлежни царински орган установи да физичко лице преноси преко границе новац у износу нижем од ЕУР 10.000,00 а постоји сумња да се ради о прању новца или финансирању тероризма он тај новац привремено одузима и депонује на рачун надлежног органа за вођење прекршајног поступка који се води код Народне банке Србије. О одузетим физички преносивим средствима плаћања издаје се потврда. Увидом у податке из потврда о привремено одузетим средствима плаћања које Управи достављају царинске испоставе може се приметити да лица изјављују да тај новац углавном потиче од уштеђевине, добитка у казину, наслеђу и сл.

Према подацима којима Управа располаже у својим базама, преко државне границе Републике Србије за 2011. и 2012. годину пренето је укупно:

Улаз	2011.	2012.	Изназ	2011.	2012.	Транзит	2011.	2012.
AUD	566.800,00	193.820,00	EUR	204.415,00	185.345,00	CHF	70.600,00	115.000,00
CAD	94.000,00	142.930,00	USD		19.980,00	DKK		367.000,00
CHF	1.230.500,00	1.285.810,00				EUR	8.682.410,00	4.151.435,00
DKK	1.900,00	367.000,00				NOK		425.000,00
EUR	11.473.695,00	16.840.201,00				GBP	15.600,00	
GBP	27.800,00	68.410,00				USD	365.200,00	171.400,00
NOK	1.510.000,00	180.600,00						
PLN		30.000,00						
SEK	428.110,00	318.810,00						
RSD	3.941.930,00	9.574.000,00						
USD	1.230.840,00	998.920,00						

Као што се из приложене табеле може видети, знатно већа количина новца се уноси у Србију него што се из ње износи. Ако на пример погледамо унос и износ ЕУР у и из Србије можемо видети да је нпр. у 2011. години у Републику Србију унето ЕУР 11.473.695,00 док је у истом периоду из Србије изнето ЕУР 204.415,00. Велики део тих средстава уносе српски држављани који раде у иностранству. Средства у Републику Србију уносе и друга физичка лица код којих се не може утврдити порекло средстава. Такође, евидентирана је и велика количина новца која је само у транзиту кроз Србију. Највероватније се ради о држаљанима који воде порекло из источних земаља, најчешће Турске, а који раде у Западној Европи.

У 2012. години, Управи је пријављено 811 извештаја о трансакцијама у којима постоје основи сумње да се ради о прању новца или финансирању тероризма (у даљем тексту: сумњиве трансакције) и 266.436 извештаја о готовинским трансакцијама.

Графикон 4: Однос пријављених сумњивих извештаја обвезника

Највећи број извештаја пријављен је од банака. Највећи број трансакција у финансијском систему обавља се управо преко банкарског система. Банке су у 2012. години пријавиле укупно 781 извештаја о сумњивим трансакцијама. Квалитет сумњивих пријава обвезника значајно је порастао у току 2012. године. Представници Управе су у јануару и фебруару 2012. године одржали састанке са лицима која обављају послове спречавања прања новца и финансирања тероризма свих банака. На састанцима свакој од банака је указано на пропусте у раду, на процедуру пријаве сумњивих извештаја, примену индиктора, на процену и анализу ризика, као и на опис сумње у прање новца или финансирања

тероризма. Непосредна комуникација са овлашћеним лицима довела је до пораста квалитета у пријави сумњивих трансакција као и до квалитетнијег образложења сумње у прање новца или финансирање тероризма, приликом пријаве Управи.

2.1. ТИПОЛОГИЈЕ ПРАЊА НОВЦА У 2012. ГОДИНИ

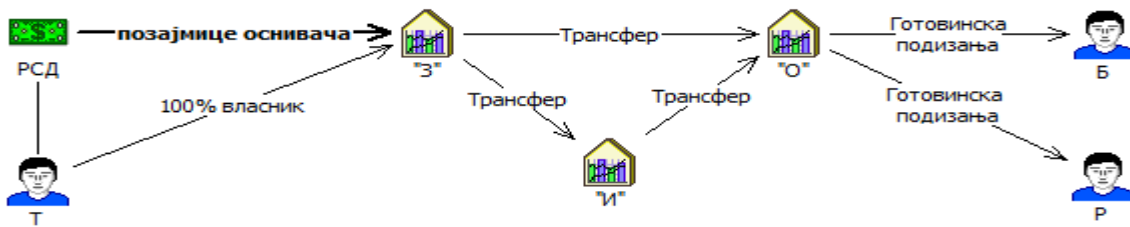
Анализа трансакција које су у 2012. години пријављене Управи због сумње у токове новца указала је на следеће типолошке активности:

- Готовинске уплате физичких лица на личне девизне рачуне у значајним износима, по основу орочења средстава код различитих банака. Порекло новца се не може утврдити. Лица су најчешће младе старосне доби, у највећем броју случајева и незапослена.

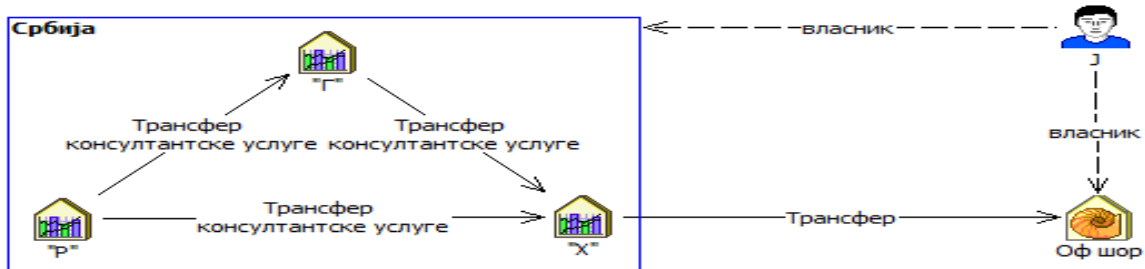

- Готовинске уплате на личне рачуне, девизне и динарске, у значајним износима. У великом броју случајева физичка лица су оснивачи компанија која се баве прометом некретнина. Наведени случајеви указали су и да се не поштују одредбе члана 36. Закона, тј. да се не поштују одредбе о забрани плаћању робе или услуге у износу од ЕУР 15.000,00 и више у готовини. Сумња се да се некретнине продају за готовину, а да се новац затим полаже на личне рачуне власника предузећа за инвестиције.

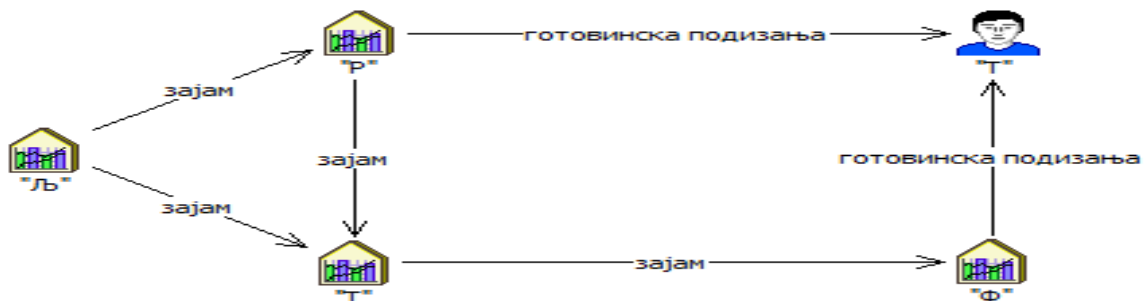
- Настављен је тренд да се новац у значајним износима уплаћује на рачуне новооснованих правних лица од стране оснивача по основу уплата позајмица оснивача за ликвидност предузећа. Новац се затим преноси преко рачуна више повезаних правних лица, најчешће по основу промета робе и услуга, иако роба није продата или услуге пружене, тј. нема стварне привредне активности; а новац се након вишеструких трансфера поново подигао у готовини са рачуна.

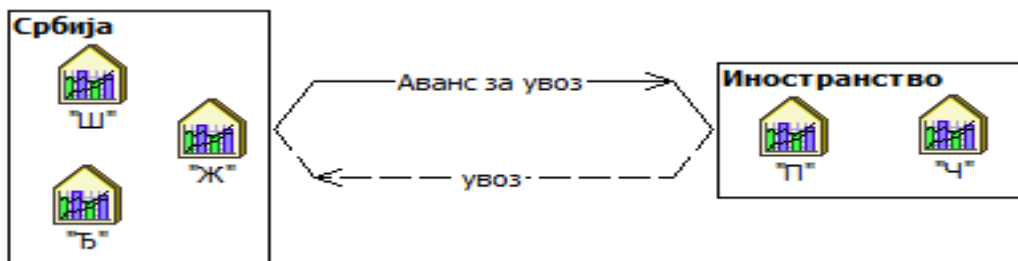
- Преноси новца између правних лица по основу услуга (консултантске услуге, услуге истраживања и развоја тржишта и др.) којима је тешко одредити тржишну цену, а након тога даљи трансфери новца на оф-шор дестинације;

- Преноси новца између великог броја правних лица по основу зајма, а након тога подизање средстава од стране физичких лица, која нису оснивачи компаније или овлашћена лица по рачуну, што указује на сумњу у стварне власнике ових компаније;

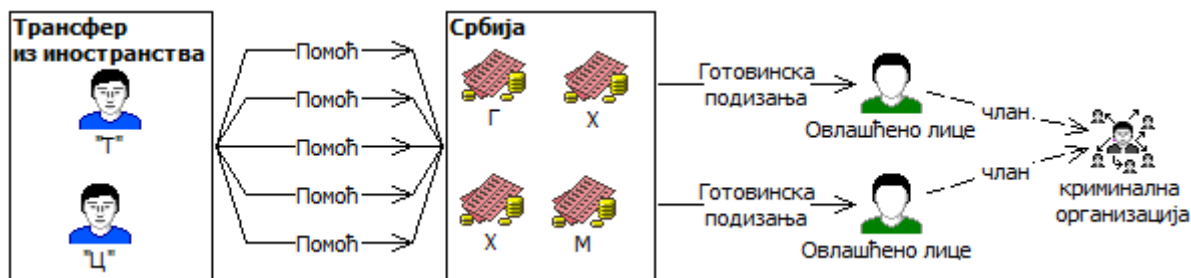
- Трансфери средстава са рачуна правних лица на рачуне компанија у иностранству по основу аванса за увоз робе, за робу која није никад увезена;

- Пренос средстава са оф-шор зона по основу одобрених кредита или зајмова на рачуне правних лица у Србији, а затим брзи трансфер новца на рачуне других повезаних правних лица (исти власници, иста адреса предузећа и др.). Средства се даље трансферишу у нова предузећа, чији је власник најчешће регистрован на оф-шору.

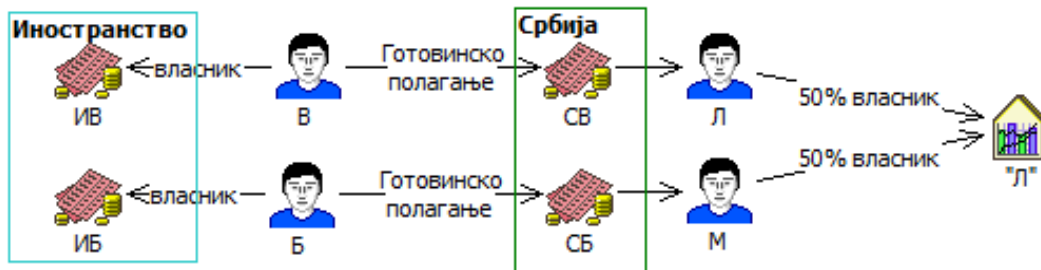

- Уплате на рачуне физичких лица по основу помоћи из иностранства. Новац се уплаћује сукцесивно, у мањим износима и одмах након уплата подижу се у готовини. Лица која подижу новац са рачуна, нису власници рачуна, већ овлашћена лица за располагање средствима по рачуну и доводе се у везу са лицима из криминалног миљеа;

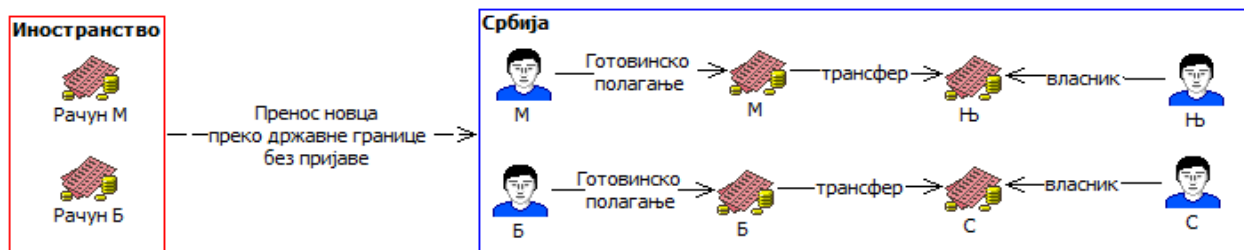

- Физичка лица, држављани Србије, уплаћују средства у готовини на личне девизне рачуне. Лица поседују рачуне и у земљама окружења. Након готовинских уплата, новац се

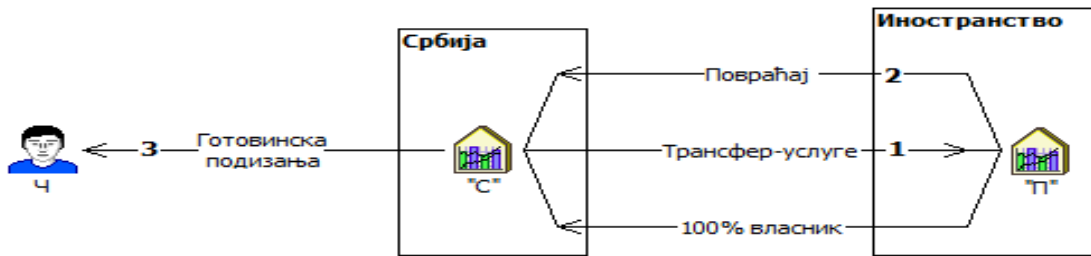
преноси на динарске рачуне физичких лица, оснивача компанија која се баве инвестиционим радовима и подижу се по основу материјалних трошкова.

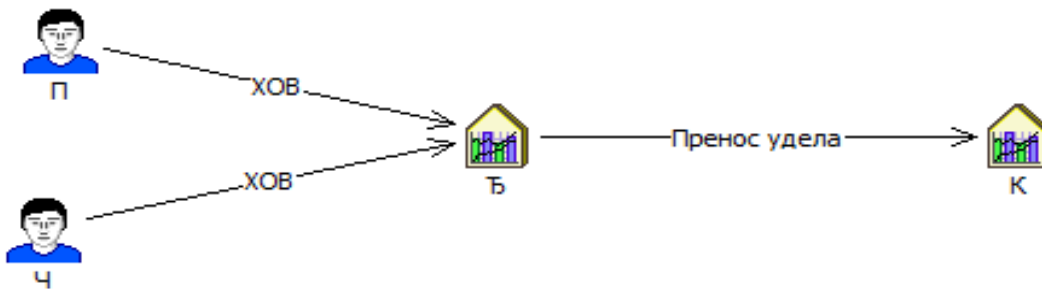
- Готовинске уплате нерезидентних лица на личне рачуне код банака у значајним износима, а затим даљи пренос на већи број рачуна физичких лица. Даљим проверама, није утврђено да су лица пријавила пренос новца преко државне границе, у складу са чланом 67. Закона, иако се непосредно пре уплата новца, евидентирани њихови уласци у Републику Србију. Лица поседују и рачуне у земљама, чији су држављани, али не трансферишу новац преко рачуна, већ су евидентирани само готовинске уплате средстава. Примања у земљи, чији су држављани недалеко су испод просека готовинских уплата на рачуне код банака у Србији.

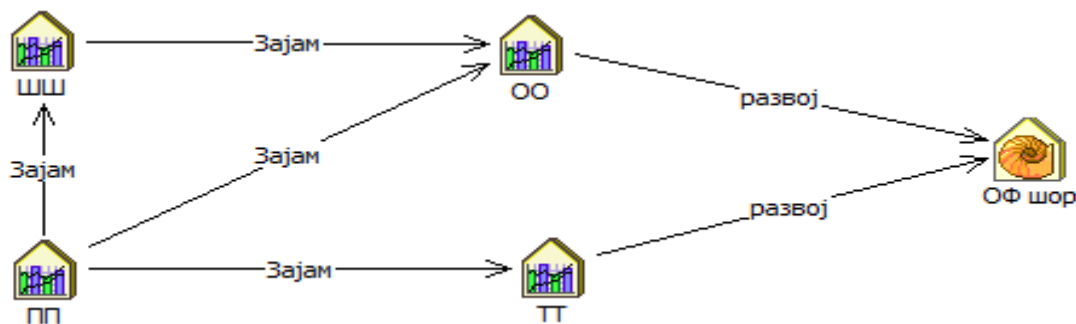
- Пренос новца са рачуна правних лица по основу услуга на рачуне ино-правних лица, а након кратког временског периода, враћање новца у истом износу у Републику Србију и готовинско подизање средстава са рачуна правних лица. Оснивачи правних лица из Србије су компаније из иностранства, на чије се рачуне новац преноси по основу услуга.

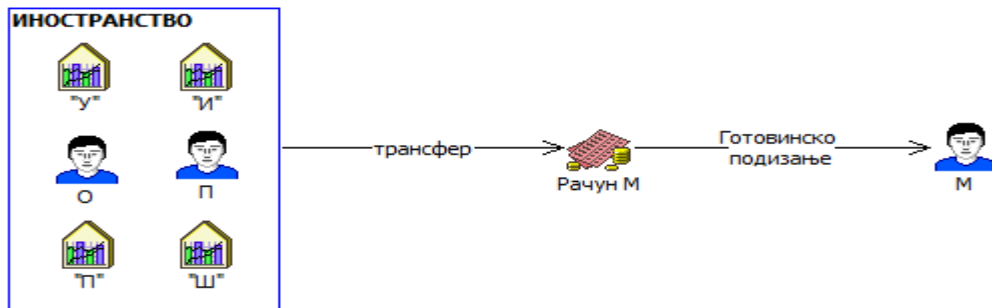
- Повезано деловање правних лица у циљу преузимања власништва над одређеним предузећем;
- Куповина удела, тачније утврђене су околности где се приликом оснивања предузећа уноси капитал у правима или хартијама од вредности. Након одређеног времена, права се преносе на новог власника („продају се удели“).

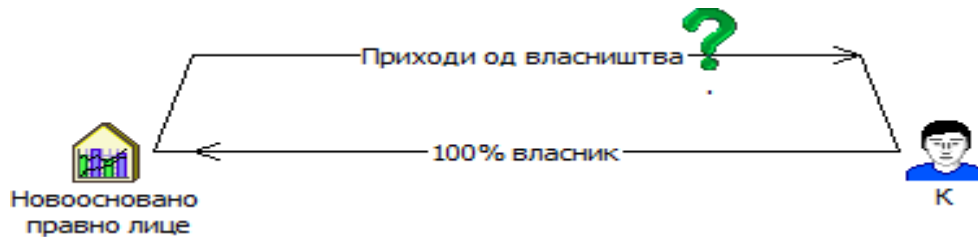
- Велики број трансакција повезан је са оф-шор зонама и преносима новца по основу услуга развоја на рачуне компанија из пореских рајева. По рачунима новооснованих предузећа уочене су честе трансакције по основу зајмова са другим повезаним правним лицима, а затим, непосредно, након уплата зајма новац се трансферише на оф-шор зоне.

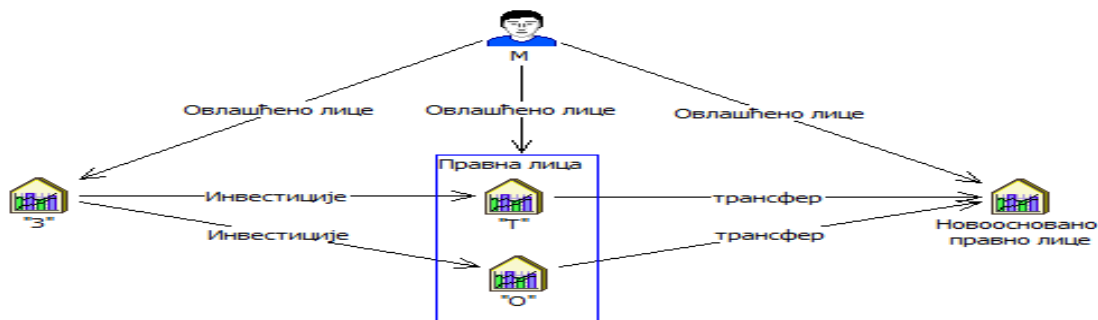
- Преноси новца од стране великог броја лица из иностранства на рачун физичког лица у Србији и брзо подизање готовине са рачуна физичког лица. Физичко лице из Србије није родбински, пословно или на неки други начин повезано са лицима из иностранства.

- Подизање новца са рачуна тек основаних предузећа по основу исплате добити од пословања предузећа, иако не постоји реалан основ (нема финансијских извештаја о пословању).

- Трансфери средстава са рачуна правног лица на рачуне великог броја компанија по основу инвестиција у објекте и опрему, а одмах након тога, са рачуна свих правних лица даљи преноси средстава у корист тек регистроване компаније. Једно физичко лице је овлашћено по рачунима свих предузећа.

- Новооснована правна лица, одмах након регистрације имају промете по рачунима у изузетно великом обиму. Новац се, затим брзо трансферише даље на рачуне компанија са седиштем у пореским рајевима.

2.2. ТРЕНДОВИ ПРАЊА НОВЦА

Трендови прања новца у Србији зависе од низа фактора као што су: економског нивоа развијености Србије (БДП и стандард по глави становника), степена развијености појединих грана индустрије или сектора привреде који могу привући или су атрактивни за улагања; слабе законске регулативе која може због своје слабости узроковати прање новца или финансирања тероризма; изложеност међународним финансијским токовима; постојање институција и национална организација у борби против прања новца и финансирања тероризма; отпорност на утицај криминала на привредни и финансијски систем; постојање свести о штетности утицаја прања новца и финансирања тероризма по државу.

Ако се узму у обзир горе наведени фактори као и резултати националне процене ризика уз уочене типологије прања новца у појединим секторима можемо претпоставити да ће се трендови прања новца одвијати кроз следеће секторе привреде:

Банкарски сектор:

Као кључни сектор за финансијске токове новца можемо очекивати следеће појаве:

- Тенденција полагања и интегрисања прљавог новца у банкарске производе које доносе приходе улагачима или трансфер новца кроз банкарски систем ка коначној интеграцији новца циљној инвестицији (куповина некретнина, улагање у хартије од вредности, преузимања предузећа итд.);
- Тенденција полагања и фиктивног раслојавања прљавог новца преко низа пословних рачуна у циљу прикривања трага порекла новца и отежане идентификације учесника и власника новца;
- Међународни токови „сумњивог капитала“ а нарочито се ту мисли на приливе новца који улазе са оф-шор компанија које се тешко могу пословно и финансијски идентификовати као и њихово власништво и за које се може претпоставити да су стекле незаконито капитал. Искуства показују да се ради о приливима капитала који се интегришу у виду зајмова домаћим привредним друштвима или оснивачким улозима, кредитни аранжмани или плаћање услуга које немају економско покриће са намером да се на тај начин унесе „прљав капитал“;

- Бројне готовинске и безготовинске трансакције физичких и правних лица које указују да извори новца потичу из сиве зоне економије што пак указује на кривично дело пореске утаје;
- Одлив „капитала“ а поготово у виду трансфера новца преко плаћања фиктивних услуга (нарочито у области маркетинга и консалтинга) што узрокује „лажно приказивање трошкова пословања“ и нереално билансно приказивање прихода што такође указује на умањење исказивања пореске основице и умањених обавеза плаћања јавних прихода. Такође се ради и о износу „прљавог новца“ на легалан начин. Уочен је тренд да се „фиктивне“ услуге плаћају ка оф-шор компанијама.
- Приливи новца на нерезидентне рачуне сумњивих физичких лица за које је тешко утврдити реално порекло новца и који потиче из земаља са јаком банкарском тајном или које имају карактеристике оф-шор дестинација;
- Изузетно велики приливи од компанија стварно непознатих власника са оф-шор преко куповине удела у предузећима која немају економско покриће;
- Искуства указују да бројни починиоци кривичних дела из којих је стечена имовинска корист полажу незаконито стечен новац кроз банкарски систем у виду депозита или циљно наменских трансфера ка инвестиционој интеграцији.

Тржиште капитала:

- Иако је тржиште капитала у кризи већ неколико година, искуства из претходних година указују да ће се наставити тренд преузимања предузећа у виду куповине већинских пакета акција од стране инвеститора сумњиве биографије и капитала а пре свега на понуде за преузимање које долазе од оф-шор компанија непознатих власника или се новац пласира преко „параван“ лица како би се прикрио траг пореклу новца;
- Купопродаја хартија од вредности за које је покриће обезбеђено готовинским полагањем новца на наменске рачуне и за чије порекло нема уверљивих доказа да је легално стечен;
- Иностране инвестициони фондови са непознатом власничком и капиталном структуром;
- Манипулације и инсајдерско трговање са хартијама од вредности ће сигурно бити актуелни, а са аспекта прања новца је то значајно јер су те радње препознате као кривична дела из којих се може на незаконит начин стећи имовинска корист. Ту такође

треба узети у обзир и сумњиве изворе новца који потичу из криминала који на „сложенији и мање транспарентни начини“ жели да се оплоди;

Тржиште непокретности:

- Анализирајући тржиште непокретности може се рећи да је оно на глобалном нивоу „најатрактивнији сектор“ за улагање од стране организованог криминала што се може рећи и за тржиште Србије. Искуства говоре да ће се тренд прања новца и интеграција наставити:
- Пласман прљавог новца у виду готовинских уплата или полагањем на рачуне код банака са наменом куповине грађевинског земљишта, стамбене изградње или готових кућа и станова као и пословних простора;
- Пласмани прљавог новца преко „параван“ правних и физичких лица која купују или инвестирају у име стварних власника;
- Оснивање или куповина правних лица која су специјализована за грађевинску делатност и пласмани прљавог новца у та правна лица у циљу капиталног јачања;
- Инвеститори као физичка лица где се прикупља новац непознатог порекла и од сумњивих клијената и даље реинвестира или пласира у грађевинску делатност;
- Инвеститори са оф-шор дестинација непознатих стварних власника као оснивачи правних лица за грађевинску делатност који сукцесивно убацују новац непознатог порекла у виду докапитализације, зајмова или куповином удела у предузећу често пута прецењених.

Мењачки послови

- Конверзија прљавог новца – пазари (обично од уличне продаја наркотика) у страну ефективну валуту, углавном у веће апоенске вредности због лакшег манипулисања;
- Организовано прање новца чланова криминалних група преко ланаца мењачница за које се претпоставља да су у њиховом власништву;
- Конверзије прљавог новца преко бројних параван лица у циљу прикривања сумње у износе и порекло новца.

Спољна трговина

Већ дужи период уочен је тренд спољнотрговинског пословања, поготово увоза робе преко оф-шор компанија које се појављују као продавци српским предузећима при чему се може рећи да су купац и продавац повезана лица, односно да је купац и оснивач продавца. Роба обично потиче из развијених земаља али се „превлачи“ преко испоручиоца (званичних продаваца), фиктивних компанија, углавном са седиштем у оф-шор зони, при чему се уочава тренд увећаних фактура што указује на следеће:

- Увози се роба преко „надуваних“ – увећаних фактура са циљем да се изнесе „вишак“ капитала или „опере сива или црна економија“ што представља кривично дело. У овим случајевима се новац одлива на оф-шор компаније са којих се плаћа „стварна цена“ робе.
- Има појава извоза по умањеним фактурама (фиктивно се умањују приходи) са циљем да се формирају се „црни фондови“ на оф-шор зонама;
- Увози робе по изразито дампинг (ниским) ценама са циљем да се нереално калкулишу робе по далеко већим ценама и стављају незаконито у промет по далеко вишим ценама, при чему су обавезе плаћања ино-добављачима далеко ниже од остварених прихода.

Унутрашња трговина

Последња истраживања указују на висок степен сиве економије који сеже и до 30% учешћа у ДБП. То је нарочито битан податак јер се ради о високом степену нелегалног тока новца у сивој зони економије а то за собом повлачи и избегавање плаћања јавних прихода – утаја пореза, нелојалну конкуренцију и неефикасна расподела тржишта.

Тренд прања новца у унутрашњој трговини огледа се у виду:

- Фиктивних трговања преко „фантомских фирми“ које се отварају искључиво да би се покрила сива зона трговања и новац легализовао;
- Фиктивни дневни пазари ради легализације готовине;
- Одобравање позајмице правним лицима из пазара сиве економије као обртни капитал;

- Повезани токови новца између правних и физичких лица са циљем да се готовина превлачи преко рачуна и поново враћа у виду подизања у готовинске токове (сиву економију).

Трговина златом

Злато је увек био и остао најважнији „новац“ за сва времена. Нарочито се то актуелизовало последњих година доласком светске финансијске кризе. Ако се узме у обзир целокупна економска ситуација у земљи и евидентан пад привређивања тј. економски застој, супротно томе је видно забележен пораст трговања златом а нарочито се евидентира пораст откупа и кријумчарења злата што је у директној вези са активностима организованог криминала. Појачана „мотивација“ се може огледати и у прилично несређеном правном амбијенту када се ради о производњи и промету злата.

Трендови прања новца:

- Куповина злата, нарочито ломљеног злата на црно од стране организованих криминалних група;
- Откуп злата (ломљеног злато) новцем непознатог порекла преко ланаца златара и мењачница;
- Откуп ломљеног злата новцем непознатог порекла и кријумчарење преко границе;
- Откуп ломљеног злата од стране страних и домаћих правних лица новцем непознатог порекла и извоз на нерегуларан начин (без дозволе, прикривање правог облика, уситњавање и топљење до непрепознатљивости);
- Кријумчарење и увоз накита у Србију а сматра се да је „сировина“ за израду накита потекла од откупа на црно ломљеног злата из Србије.

Игре на срећу – кладионице

- Неовлашћено организовање игара на срећу од стране правних и физичких лица склоних криминалу и противправно стицање имовинске користи као и сумња у легалност токова новца који је у „игри“ како у смислу организовања посла тако и самог учешћа у играма или клађењу;
- Злоупотреба ризико депозита ради исплате добитака играчима у смислу константне уплате депозита, често и готовине непознатог порекла чиме се скоро искључује приказивање прихода;

- Техника прања новца преко „pay out“ – исплате играча при чему се куповина жетона и прљав новац може опрати без игре по принципу улаз – излаз играча.

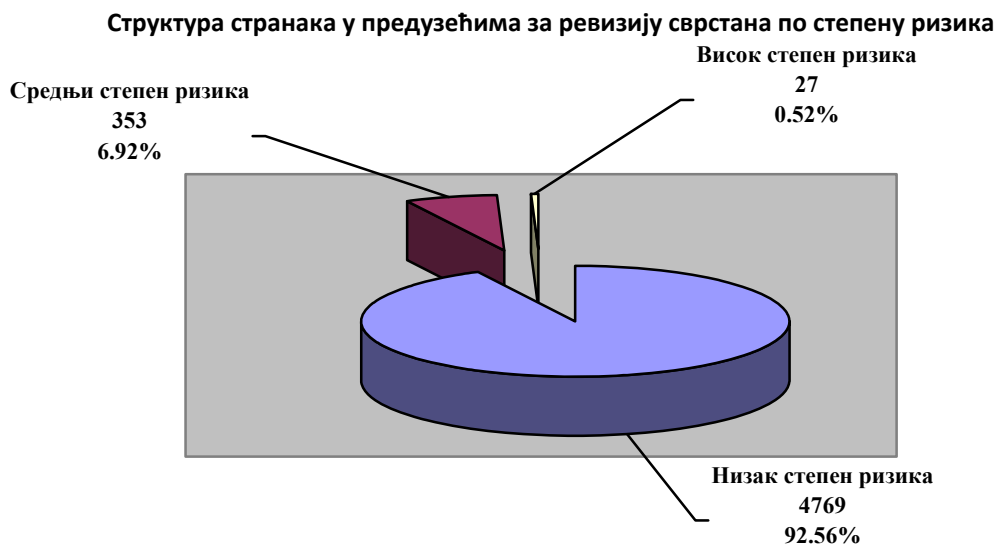
3. НАДЗОР НАД ПРИМЕНОМ ЗАКОНА КОД РАЧУНОВОЋА И РЕВИЗОРА

Одељење за надзор је у првом делу 2012. године радило на едукацији обвезника из нефинансијског дела система за спречавање прања новца и финансирања тероризма, нарочито рачуновођа и ревизора. Наиме, многи од њих у претходном периоду нису ни знали да имају обавезе по Закону и да су део система за спречавање прања новца и финансирања тероризма. Смернице које су дана 27. марта 2012. године сачињене, достављене су свим предузећима за ревизију уз обавештење да су обвезници по Закону и да су дужни да успоставе интерне системе за спречавање прања новца и финансирања тероризма. Рачуновођама је, путем професионалних удружења, послата порука да су дужни да примењују прописе из ове области и да своја интерна акта ускладе са донетим Смерницама. У истом периоду одржано је и неколико семинара за рачуновође и ревизоре на којима им је приближена примена Закона и указано им је на значај успостављања интерних система за спречавање прања новца.

У другом делу 2012. године, почела је контрола рачуновођа и ревизора. Контрола је обављана на посредан и непосредан начин.

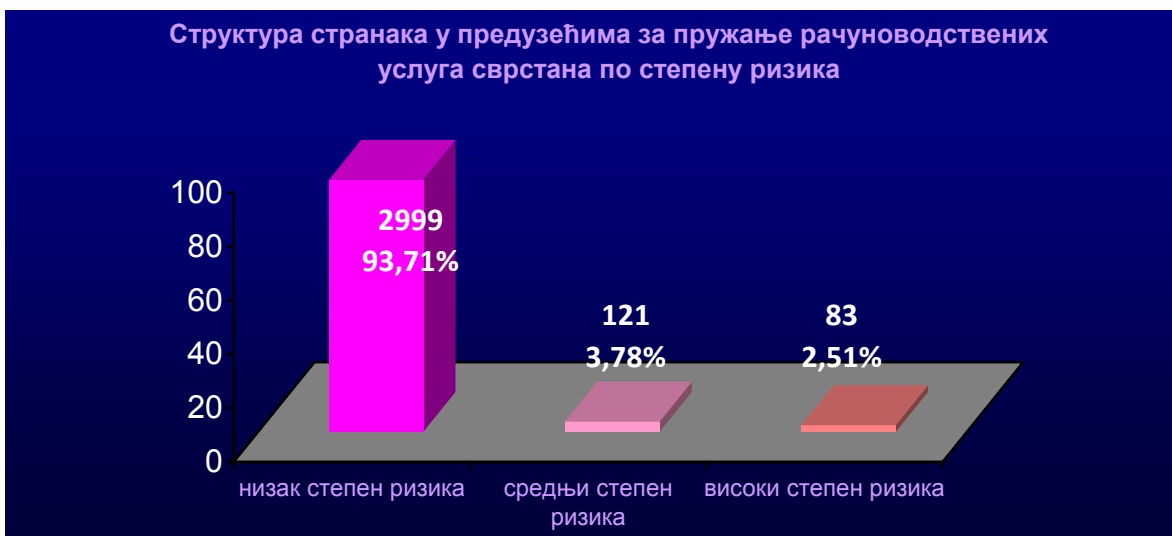
Управа за спречавање прања је у току 2012. године вршила надзор посредним путем и то слањем упитника о активностима обвезника у примени прописа који регулишу спречавање прања новца и финансирање тероризма и анализом добијених одговора. Основни циљеви сачињавања таквих упитника су: сагледавање тренутног стања сектора на који се упитници односе; индиректно праћење развоја система спречавања прања новца и финансирања тероризма; као и сагледавање разумевања прописа о спречавању прања новца и финансирања тероризма. У току 2012. године пословало је 53 предузећа за ревизију и Управа је свим ревизорским кућама послала упитник о активностима у области спречавања прања новца и финансирања теоризма. Укупан број предузетника и правних лица која се баве пружањем рачуноводствених услуга у Републици Србији је већи од 8000. Узорком је изабрано 105 предузећа/предузетника којима је послат допис, у коме су обавештени да су обвезници.

Анализом одговора на добијене упитнике, уочено је да укупан број странака у свим предузећима за ревизију износи 5095, од чега су 27 странака сврстали у странке са високим степеном ризика, 4769 странака сврстали у странке са ниским степеном ризика и 353 странке су сврстали у странке са средњим степеном ризика.

Графикон 5 – Приказ категоризације ризика код предузећа за ревизију

Када је реч о рачуновођама, анализом достављених одговора, на узорку од 105 контролираних субјеката укупан број странака које су успоставиле пословни однос са обвезницима је 3203, од чега су 83 странке сврстане у странке са високим степеном ризика, 121 странка је сврстана у странке са средњим степеном ризика и 2999 странака је сврстано у странке са ниским степеном ризика.

Графикон 6 - Приказ категоризације ризика код предузећа/предузетника за пружање рачуноводствених услуга

Анализом одговора на упитнике, дошли смо до закључка да рачуновође и ревизори имају одређене нејасноће; и то највише у делу утврђивања идентитета странке или власника који је страни функционер и код примене одређених радњи и мера које треба примењивати у зависности од степена ризика којем је странка изложена од прања новца и финансирања тероризма. Такође, уочено је да постоји неразумевање о појму страног функционера и начину на који се утврђује да ли је странка или стварни власник странке страни функционер.

3.1. Непосредни надзор

На крају 2012. године, анализирајући одговоре на упитник и на основу унапред задатих критеријума, Управа је извршила надзор примене одредаба прописа који регулишу спречавање прања новца и финансирања тероризма код две ревизорске куће. Код оба обвезника су уочене неправилности у примени Закона и поднете су пријаве за привредни преступ против правних и одговорних лица. Најчешће утврђене неправилности се односе на идентификацију странке која није извршена на Законом прописан начин, као и на одсуство извршене процене ризика странке, пословног односа, односно услуге коју обвезник пружа у оквиру своје делатности.

4. МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

4.1. Извештај о напретку Републике Србије на пољу развоја система за спречавање прања новца и финансирања тероризма

На 40. заседању комитета Савета Европе који се бави питањима у вези са спречавањем прања новца и финансирања тероризма - Манивал, је 3. децембра 2012. године, усвојен Извештај о напретку система за спречавање прања новца и финансирања тероризма Републике Србије. Разматрање постигнутог напретка је логичан наставак континуиране процене овог система од стране комитета Манивал. На дневном реду првог дана 40. заседања Комитета Манивал, расправљало се и о постигнутим резултатима у систему борбе против прања новца и финансирања тероризма у последње две године. Секретаријат Манивала је известио пленариј о детаљној анализи најзначајнијих ФАТФ препорука, а затим су делегацији Србије постављена бројна питања од стране Ватикана, државе која је била задужена за постављање питања; делегација других држава чланица Савета Европе, као и од експерата Комитета Манивал у области финансија и права. Након успешне расправе, пленариј Комитета Манивал је консензусом усвојио извештај о напретку Републике Србије.

4.2. Споразуми о сарадњи

Управа је у току 2012. године потписала пет споразума о сарадњи и размени информација са финансијско-обавештајним службама из Колумбије, Аустралије, Белорусије, Финске и Јужноафричке Републике. Иако Управа може размењивати финансијскообавештајне податке са колегама из других држава на основу Закона, потписивање оваквих споразума има за циљ даље развијање међународне сарадње и размене информација између сродних служби широм света. Управа до сада има потписаних 38 споразума о сарадњи.

4.3. Егмонт група

На Двадесетом пленарном састанку Егмонт групе, који се у недељи од 9. до 13. јула одржао у Санкт Петербургу, Русија, Управа за спречавање прања новца је добила посебну захвалницу и похвалу за изложени конкретни предмет прања новца на коме је успешно радила. Похвала је резултат оцене учешћа Управе са својим предметом на редовном годишњем такмичењу финансијскообавештајних служби које су чланице Егмонт групе. Ово признање је утолико посебно значајно јер се Управа нашла у групи од 16 од 130 чланица Егмонт групе чијој је финансијскообавештајној делатности дата посебна пажња и признање.

Представници Управе су учествовали у раду радне групе за правна питања, где се говорило о предлозима за измену дефиниције финансијскообавештајне службе, реципроцитету као услову за размену података, о случајевима када финансијскообавештајна служба не може да поступи по захтеву друге стране, као и о прослеђивању информација.

И у радној групи за оперативна питања представници Управе су били активни. Формиран је тим који ради на истраживању прања новца кроз драгоцено камење и племените метале. Управа је укључена у рад овог тима, а резултати ће бити познати крајем 2013. године.

На двадесетом пленарном састанку Егмонт групе, донета је одлука о пријему нових чланова, финансијско-обавештајних служби следећих држава: Габона, Јордана, Таџикистана и Туниса. Егмонт група окупља финансијскообавештајне службе из 131 државе.

4.4. Евроазијска група за борбу против прања новца и финансирања тероризма

Република Србија од јуна 2010. године има својство посматрача у Евроазијској групи за борбу против прања новца и финансирања тероризма (у даљем тексту: ЕАГ), групи коју чине Русија, Кина, Индија, Белорусија, Таџикистан, Туркменистан, Киргистан и Узбекистан. Осим Републике Србије, ЕАГ има још 13 држава и 18 међународних организација које

имају својство посматрача: Сједињене Америчке Државе, Немачка, Италија, Међународни монетарни фонд, Светска банка, Интерпол, Европска банка за обнову и развој.

Управа представља нашу државу у раду ЕАГ и учествовала је на 16. Пленарном заседању, одржаном у Москви од 22. до 25. маја 2012. године. На 16. Пленарном састанку Француска, Монголија и Егмонт група су добиле статус посматрача.

5. МЕЂУАГЕНЦИЈСКА САРАДЊА

Због своје изузетне сложености, успешно спречавање и откривање прања новца је готово немогуће без активне и добре сарадње са свим државним органима који учествују у систему. Због тога Управа ради на даљем побољшању сарадње са свим учесницима у поступку спречавања и откривања прања новца и финансирања тероризма. Та сарадња се одвија у два смера.

Пре свега, Управа сарађује са надзорним органима који контролишу примену прописа код обвезника, а у циљу доброг разумевања прописа који се спроводе и адекватне примене Закона код самих обвезника. У јуну 2012. године одржан је састанак свих надзорних органа. Договорен је јединствен систем обавештавања Управе о броју извршених контрола обвезника, као и о уоченим неправилностима. Такође је постигнута сагласност да се овакав вид састанака одржава редовно, а у циљу јединствене и уједначене примене Закона свих обвезника.

С друге стране, Управа активно сарађује са државним органима који представљају репресивни део система за спречавање прања новца, пре свега са Министарством унутрашњих послова и надлежним тужилаштвима. У 2012. години су одржане три радионице за тужиоце из виших тужилаштава, који су и надлежни за случајеве прања новца, и укупан број тужилаца који су учествовали на овим радионицама је виши од 60. Основни циљ Управе је да упозна оне који раде на случајевима откривања прања новца о овлашћењима Управе и то, пре свега о: могућностима за прикупљање документације од обвезника, праћењу финансијског пословања и привременом обустављању трансакције, али само у случају да постоји сумња да се ради о прању новца или финансирању тероризма. Још један задатак ових радионица је упознавање тужиоцима са начином за подношење иницијативе Управи за спречавање прања новца. Наиме, на основу члана 58. Закона, Управа може отпочети поступак на основу писане и образложене иницијативе тачно набројаних државних органа, али само ако постоји основ сумње да се ради о прању новца или финансирању тероризма, и ако је та сумња образложена.

Осим са тужиоцима, Управа је на сличан начин радила и са Министарством унутрашњих послова, Безбедносно – информативном и Војнобезбедносном агенцијом.

5.1. Стална координациона група за надзор над применом Националне стратегије за борбу против прања новца и финансирања тероризма

У току 2012. године одржана су два састанка Сталне координационе групе за надзор над спровођењем Националне стратегије за борбу против прања новца и финансирања тероризма (у даљем тексту: СКГ), и то дана 15. марта 2012. године и 22. новембра 2012. године. На састанку одржаном у марту говорено је о координацији у изради национале процене ризика од прања новца у којој сви чланови СКГ учествовали. На Састанку у новембру се говорило о измени чланова СКГ, с обзиром на чињеницу да је дошло до кадровских промена у државним органима који имају своје представнике у СКГ, а такође је било речи и о одбрани извештаја о напретку Републике Србије на пољу борбе против прања новца и финансирања тероризма пред комитетом Манивал у Савету Европе.

6. РАЗВОЈ ИНФОРМАЦИОНИХ ТЕХНОЛОГИЈА У УПРАВИ

У 2012. години је започето значајно унапређење информационих технологија Управе за спречавање прања новца који обухвата планирану реализацију:

- Опоравак система у случају елементарних непогода (Disaster Recovery)
- Интеграција постојећих Управних кључних апликација (TMIS i DCM sistem) i унапређење аналитичких алата
- Унапређења система за управљање документима и предметима

6.1. Опоравак система у случају елементарних непогода (Disaster Recovery)

Управа располаже великом количином података и докумената из домена своје делатности. Евентуални губитак ових података би Управи нанео непоправљиву штету. Из тог разлога Управа је у 2012. години започела пројекат имплементације стратегија и процедура за опоравак система од елементарних непогода, као што су пожар, земљотрес и слично. Овај систем треба да обезбедити несметан рад ИТ система Управе и да спречи губитак важних података у случају већих инцидентата.

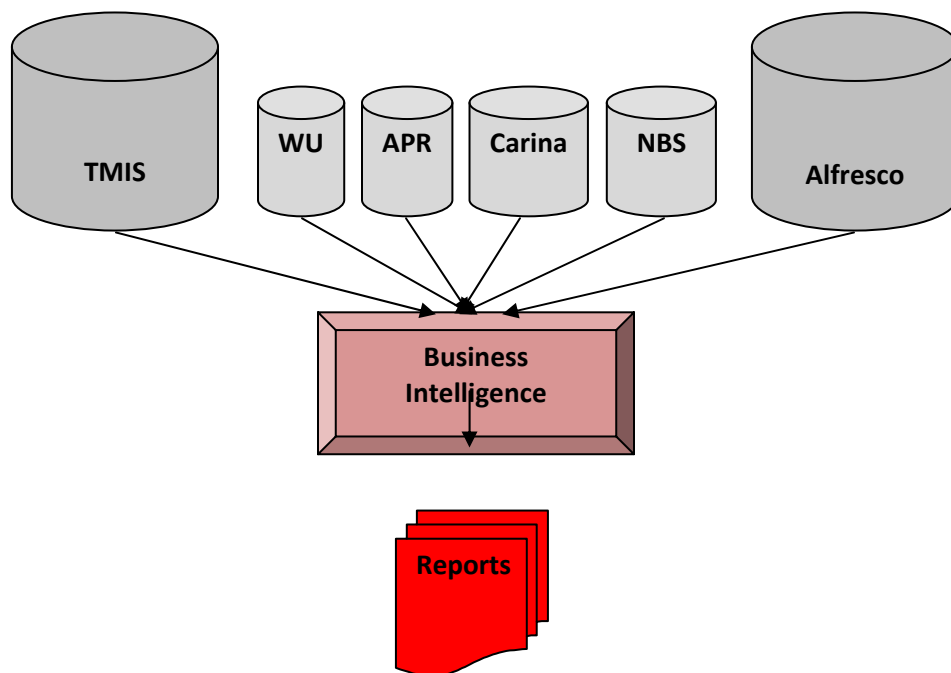
6.2. Интеграција постојећих Управних кључних апликација (TMIS i DCM sistem) i унапређење аналитичких алата

Управа добија податке од обвезника по Закону, као и податке од других државних органа које складишти у бази. Такође, Управа користи Систем за управљање документима и предметима који своје мета податке чува у посебној бази.

Управа је у 2012. години започела пројекат интеграције свих извора података са којима располаже, са циљем омогућавања консолидације података из више аналитичких извора и јединствен, логички приказ свих података уз стандардизацију форми извештаја. Такође, сви подаци ће бити смештени на најоптималнији начин у јединствено структурираном

складишту података (data warehouse) како би се унапредила брзина претраживања и заштита података од губитка. Имплементацијом решења „пословне интелигенције“ унапредиће се процес анализе и извештавања уз максималну флексибилност у њиховом коришћењу.

У склопу овог пројекта планирано је и да се развије важан модул за рангирање трансакција на сумњу на прање новца и финансирање тероризма, који би био у потпуности спрегнут са постојећим ТМИС системом и Системом за управљање документима и предметима.

Графикон 7: Приказ интеграције свих база података

6.3 Унапређења система за управљање документима и предметима

Управа је у 2012. години радила на даљем унапређењу свог система за управљање документима и предметима. Између осталог извршена је реорганизација система у складу са новом систематизацијом, унапређени су поједини постојећи радни токови и додати нови радни токови докумената, унапређене су претраге по систему итд.

7. ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА, ЉУДСКИ РЕСУРСИ И ОБУКА

У циљу ефикасније употребе постојећих и изградње нових капацитета у Управи, од марта 2012. године на снази је нова организација Управе за спречавање прања новца. Уместо организације и систематизације радних места која је важила од јуна месеца 2011, новим Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места предвиђено је следеће устројство и систематизација:

- Одељење за аналитику, у оквиру кога послују:

- Група за преданалитику
- Одсек за финансијску анализу
- Одељење за међународну сарадњу и правне послове
- Одељење за надзор, са две групе:
 - Група за надзор рачуновођа и ревизора
 - Група за надзор осталих обвезника
- Група за информационе технологије
- Група за финансијско-материјална питања

Графикон 8: Организациона шема Управе за спречавање прања новца

Унесена су унапређења у Одељење за аналитику у коме је формиран Група за преданалитику што има за циљ ефикаснију и тачнију анализу тиме што ће се и мануелно и кроз информациони систем успостављати међусобне везе између пријављених трансакција како би се аналитичарима скренула пажња на евентуално постојање сумње на прање новца или финансирања тероризма и аналитичарима олакшао финансијско-обавештајни рад.

7.1. Обука запослених у Управи

Кад је у питању унапређење капацитета запослених, поред сталних обука које запослени у Управи имају у оквиру Службе за управљање кадровима, нпр. о интегритету државних службеника, борби против корупције, европским интеграцијама, изради (ИПА) пројеката и

слично, особље Управе је учествовало у низу специјализованих обука, семинара, конференција, у својству предавача и слушалаца, и то:

- Радионица на тему криминала коришћењем информационих технологија, одржана у Правосудној академији, где су своја искуства поделили стручњаци у овој области из Белгије и Холандије, јануар 2012. године;
- Конференција о спречавању прања новца и финансирања тероризма за све учеснике на тржишту капитала и хартија од вредности, Аранђеловац, 28-30. март 2012. године, у својству предавача;
- Обука за тужиоце о процесуирању дела из области хартија од вредности (Зрењанин, март 2012), предавачи су били и запослени у Управи;
- ReSPA обука "*Training Civil Servants on Anti-corruption in Public Administration*" Даниловград, Црна Гора, март 2012;
- ILECUs и МУП Србије, семинар о финансијском криминалу - одузимање имовине, прање новца, утаја пореза, симпозијум о прању новца, Охрид, Македонија, март 2012. године;
- Семинар о финансијском криминалу и стратешкој анализи – у оквиру МОЛИ пројекта студијска посета финансијско-обавештајних служби Белгије и Еурополу у Холандији, април 2012. године;
- У оквиру студијске посете ФОС-у Румуније представници Управе за спречавање прања новца су упознати са целокупним радом Националне канцеларије за спречавање и контролу прања новца која је административни орган у оквиру румунске владе, април 2012. године;
- Конференција у организацији Комисије за Хартије од вредности и УСАИД Пројекта за боље услове пословања. Циљ организовања конференције било је промовисање измена и допуна новог Закона о тржишту капитала Републике Србије, а са чијом применом се почело у новембру 2011. године, хотел „Хајат“ у Београду;
- „Grand Casino“, одржан је семинар Међународне Форфетинг Асоцијације у организацији фирме „Marfin Factors&Forfaiters“ и „Real Factor“ Србија, на тему факторинга и форфетинга, април 2012. године;
- Предавање за рачуновође у организацији Привредном саветнику у Београду, на тему: Подизање свести рачуновођа о обавези примењивања одредби из Закона; 14. мај 2012. године .
- Предавање за рачуновође у организацији Привредном саветнику у Новом Саду, на тему: Подизање свести рачуновођа о обавези примењивања одредби из Закона; 16. мај 2012. године .

- Конференција под називом „Контрола игара на срећу“ у организацији Удружења приређивача игара на срећу, овлашћених сервисера и произвођача апарата за игре на срећу „ЈАКТА“. Циљ конференције био је промовисање новог система мониторинга у реалном времену над апаратима приређивача игара на срећу, мај 2012. године;
- Предавање на тему „Методи контраобавештајног рада“ у организацији Безбедносно-информативне агенције (БИА), мај 2012. године у просторијама Управе;
- Радионица на тему Истраге у прању новца – рад на хипотетичким случајевима, Златибор, јуни 2012. године. Радионица намењена тужиоцима виших тужилаштава, а предавачи су запослени у Управи;
- Радионица на тему „Могућност злоупотребе непрофитног сектора у сврхе финансирања тероризма“, јуни 2012. године;
- Регионална привредна комора Нови Сад, предавање на тему примене Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма, јуни 2012. године;
- Предавање за запослене у Управи на тему „Методе креативног и форензичког рачуноводства“, јуни 2012. године;
- За запослене у Управи одржано предавање представника Војнобезбедосне агенције о организацији, надлежности, пословима и овлашћењима те агенције; јуни 2012. године;
- За запослене у Управи одржано предавање о међународним стандардима, сарадњи и искуствима држава чланица ЕУ у борби против финансирања тероризма; јуни 2012. године;
- Регионални семинар о одузимању имовине стечене криминалом, у организацији ОЕБС, Беч, септембар 2012. године;
- За запослене у Управи одржано предавање о новим методама плаћања, које омогућавају кориснику да врши плаћање помоћу техничких уређаја као што су компјутер, мобилни уређаји или картица са магнетном траком или чипом, и могућностима злоупотребе ових метода за прање новца и финансирање тероризма; септембар 2012. године;
- Семинар на тему „Анализа животног стила“, организован од стране Одељење за спровођење Закона Мисије ОЕБС у Србији у координацији са ICITAP (International Criminal Investigative Training Assistance Program), Одељењем за правду САД и у сарадњи са МУП Републике Србије; септембра 2012. године у Београду;
- Радионица на тему „Прелиминарна национална процена ризика од прања новца и финансирања тероризма“, у организацији Међународног монетарног фонда, Сиракуза, септембар 2012. године;

- Радионица на тему „Листе терориста по релевантним резолуцијама ЕУ“, септембар 2012. године, Београд;
- Конференција на тему „Системи заштите тајних података у Србији, Словенији, Црној Гори и Босни и Херцеговини“. Циљ конференције је да се размене искуства у области заштите тајних података и размотре могућности за јачање регионалне сарадње у овој области; октобар 2012. године, Београд;
- Семинар на тему „Спречавање прања новца и финансирања тероризма“ у организацији Европске банке за обнову и развој, октобар 2012. године;
- Радионица на тему Истраге у прању новца – рад на хипотетичким случајевима, Кладово, новембар 2012. године. Радионица намењена тужиоцима виших тужилаштава, а предавачи су запослени у Управи;
- Студијско путовање на тему размене искустава у борби против корупције и прања новца, у организацији Америчког конгреса, САД, новембар 2012. године;
- У децембру 2012. године, службеници Управе су одржали предавање за припаднике Војнобезбедносне агенције о улози и значају Управе, а посебно о иницијативи државног органа за покретање поступка у Управи.

8. ЛИЦЕНЦЕ

Поседовање лиценце је услов за обављање послова познавања и праћења странке од стране овлашћених лица. Сврха увођења лиценци је првенствено потврђивање стручног знања овлашћених лица који су значајна карика система борбе против прања новца и финансирања тероризма. С друге стране, лиценца, која потврђује да овлашћено лице има неопходна знања и вештине да препозна сумњиву трансакцију или лице; има за циљ да допринесе сталности положаја овлашћених лица, нарочито у великим обвезницима, као што су банке.

У 2012. години организовани су стручни испити за стицање лиценце за обављање послова овлашћеног лица у банкама, осигуравајућим друштвима, инвестиционим фондовима, лизинг компанијама, мењачницама, птт саобраћају, рачуноводству и ревизији, и укупно је издато 901 лиценца.

9. ПЛАНОВИ И ИДЕЈЕ

И поред активног ангажовања, Управа није имала успеха у обезбеђењу адекватног простора који ће бити у стању да прими број запослених који је предвиђен унутрашњом организацијом и систематизацијом радних места. Нарочито је неопходно запошљавање државних службеника у Одељењу за надзор, новом одељењу у Управи надлежном за

инспекцијски надзор над применом Закона код рачуновођа, ревизора, пореских саветника, факторинг и форфетинг фирми и др. Због непроналаска адекватног простора и немогућности ангажмана, из тих разлога, предвиђеног броја запослених, развој капацитета Управе у том смислу не да стагнира него постоји извештан ризик и да се постојећи капацитет уруши.

Наиме, Управа, иако формално није део система за борбу против организованог криминала, суштински то јесте, будући да у сарадњи са свим органима који су формално у систему борбе против организованог криминала (Тужилаштво за организовани криминал, Безбедносно-информативна агенција, специјализовани делови Министарства унутрашњих послова и други) са својим овлашћењима доноси додатну вредност, итекако битну за борбу против организованог криминала, имајући у виду њен јединствен положај и могућности када је у питању сарадња са обвезницима, а пре свега добра сарадња и размена података са банкарским сектором. Због таквог положаја и могућности Управе у фактичком раду на конкретним предметима борбе против прања новца и финансирања тероризма кроз сарадњу са органима који су и формално смештени у круг органа који се боре против организованог криминала, неопходно је и да улога Управе у наступајућем периоду буде препозната на сличан начин и да се на адекватан начин уреде права и обавезе државних службеника запослених у Управи. Конкретније, у Управи раде висококвалификовани државни службеници који се стално стручно усавршавају и специјализују за поједине аспекте финансијске анализе и веома су тражени на тржишту рада. Због таквог стања ствари постоји несразмера између, с једне стране, саме природе посла државних службеника у Управи и чињенице да управљају нарочито осетљивим подацима, као и напора које је Управа уложила у професионални развој сваког од њих и, са друге стране, зараде коју државни службеници остварују радом у Управи и која је изједначена са зарадом свих осталих радника у државној администрацији. У том смислу постоји и извесни степен одлазака (*staff turnaround*) искусних стручњака из Управе због тражености, а посебно у приватном сектору. Због тога је неопходно да се изнађе могућност за повећање плата запослених у Управи.

План да се оснује тренинг центар остаје и даље нереализован. Разлог за нереализовање ове идеје је непостојање адекватног простора. Управа ће и даље настојати да оствари ову замисао и оснује тренинг центар у коме би се обучавали не само запослени у Управи, представници државних органа и обвезника, већ би се тај центар могао користити и за међународне и регионалне обуке.